

DOI: [10.58423/2786-6742/2026-12-73-87](https://doi.org/10.58423/2786-6742/2026-12-73-87)

УДК 339.13:621.3(477)

Тарас КУШНІР

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна

ORCID ID: [0000-0003-1643-2273](https://orcid.org/0000-0003-1643-2273)

e-mail: taras_kushnir@ukr.net

АНАЛІЗ РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОГО УСТАТКУВАННЯ УКРАЇНИ

Анотація. У статті визначено роль та значення ринку електричного устаткування в інфраструктурному забезпеченні економіки України в умовах воєнних викликів та відновлення енергетики після атак ворога. Визначено ключових покупців на ринку та його структуру. Відстежено динаміку змін в обсягах виробництва та реалізації електричного устаткування в Україні у період соціально-економічної нестабільності, пов'язаної із анексією територій, пандемією COVID-19 та широкомасштабною війною. Проаналізовано динаміку кількості суб'єктів господарювання, які функціонували за КВЕД 27 (Виробництво електричного устаткування) впродовж 2010-2024 рр.

Виявлено зміни у регіональній структурі виробництва на ринку електричного устаткування в період 2014-2024 років, визначено тенденції до зростання обсягів виробництва в м. Київ та відносно безпечних регіонах. Проаналізовано галузеву структуру ринку електричного устаткування та виявлено, що найбільшу частку ринку займає виробництво проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв (КВЕД 27.3) (37%) та виробництво електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої та контрольної апаратури (КВЕД 27.1) (29%).

Виявлено, що ключовими лідерами ринку електричного устаткування є виробники кабельно-провідникової продукції ТОВ «Запорізький завод кольорових металів», ПрАТ «Завод Південкабель», ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», а також ТОВ «Шредер» (виробництво освітлювальної продукції) та ТОВ «Радіонікс» (виробництво радіолокаційних систем та оптико-електронного устаткування).

На основі проведеного аналізу визначено ключові тенденції розвитку ринку. Запропоновано такі шляхи вирішення існуючих проблем та диспропорцій: стимулювання розвитку вітчизняного виробництва; зменшення імпортозалежності та диверсифікація постачань; здійснення технологічної модернізації та інноваційного розвитку; забезпечення гармонізації стандартів і технічного регулювання; стимулювання внутрішнього попиту та державних закупівель; покращення інвестиційного клімату; забезпечення розвитку людського капіталу.

Ключові слова: ринок електричного устаткування, промисловий ринок, переробна промисловість, кабельно-провідникова продукція, виробники промислової продукції.

JEL Classification: L60, L94, D40

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

Absztrakt. A tanulmány az elektromos berendezések piacának szerepét és jelentőségét vizsgálja Ukrajna gazdaságának infrastruktúra-ellátásában, különös tekintettel a háborús kihívásokra és az energetikai rendszer ellenséges támadásokat követő helyreállítására. A kutatás feltárja a piac meghatározó vevői csoportjait és szerkezeti jellemzőit, továbbá nyomon követi az elektromos berendezések ukrainai termelési és értékesítési volumenének alakulását a társadalmi-gazdasági instabilitás időszakában, amelyet a területek anektálása, a COVID-19 világjárvány, valamint a teljes körű háború idézett elő. A tanulmány elemzi a TEÁOR (ukr. KVED – a gazdasági tevékenységek osztályozása) 27 (elektromos berendezések gyártása) ágazatba sorolt gazdálkodó szervezetek számának dinamikáját 2010–2024 között. Kimutatja a termelés regionális szerkezetének változásait a 2014–2024 közötti időszakban, és rámutat a kibocsátás növekedésének tendenciájára Kijevben, illetve a viszonylag biztonságos régiókban. Az ágazati szerkezet vizsgálata alapján a legnagyobb piaci részarányt a huzalok, kábelek és villamos szerelési eszközök gyártása (TEÁOR 27.3) képviseli (37%), ezt követi a villamos motorok, generátorok, transzformátorok, valamint villamos elosztó- és vezérlőberendezések gyártása (TEÁOR 27.1) (29%). A piac kulcsszereplői között azonosíthatók a kábel- és vezetékgyártók – a „Zaporizzsjai Színesfémgyár” Kft., a „Pivdenkabel” Gyár Zrt., az „Odeskabel” Odesszai Kábelgyár Rt. –, továbbá a „Shreder” Kft. (világítástechnikai termékek) és a „Radioniks” Kft. (radarrendszerek és optoelektronikai berendezések). Az elemzés alapján a tanulmány meghatározza a piac fejlődésének fő tendenciáit, és javaslatokat fogalmaz meg a problémák és diszproporciók mérséklésére: a hazai termelés ösztönzésére, az importfüggőség csökkentésére és a beszállítói diverzifikációra, a technológiai modernizációra és innovációra, a szabványharmonizációra és a műszaki szabályozás fejlesztésére, a belső kereslet és az állami beszerzések élénkítésére, a befektetési klíma javítására, valamint az emberi tőke fejlesztésére.

Kulcsszavak: elektromos berendezések piaca; ipari piac; feldolgozóipar; kábel- és vezetéktermékek; ipari termékgyártók.

Abstract. The article examines the role and significance of the electrical equipment market in supporting Ukraine's economic infrastructure under wartime challenges and in the restoration of the energy sector following enemy attacks. The key market buyers and its structural features are identified. The dynamics of production and sales volumes of electrical equipment in Ukraine are analyzed over a period of socio-economic instability caused by the annexation of territories, the COVID-19 pandemic, and the full-scale war. Particular attention is paid to the dynamics of business entities operating under KVED 27 (Manufacture of electrical equipment) during 2010–2024.

Changes in the regional structure of electrical equipment production in Ukraine over the period 2014–2024 are identified, revealing a shift toward increasing production volumes in Kyiv and relatively safe regions. The industry structure of the electrical equipment market is analyzed, showing that the largest market shares are accounted for by the manufacture of wires, cables, and electrical installation devices (KVED 27.3) (37%), as well as the manufacture of electric motors, generators, transformers, and power distribution and control equipment (KVED 27.1) (29%).

It was found that the key market leaders in the electrical equipment sector include cable and wire manufacturers such as Zaporizhzhia Non-Ferrous Metals Plant LLC, PJSC “Pivdenkabel Plant”, PJSC “Odeskabel” Odesa Cable Plant, as well as Schröder LLC (lighting equipment production) and Radionix LLC (manufacturing of radar systems and optoelectronic equipment).

Based on the conducted analysis, the main trends in the development of the electrical equipment market are determined. Furthermore, the article proposes a set of measures aimed at addressing existing problems and structural imbalances, including stimulating the development of domestic production, reducing import dependence and diversifying supply sources, promoting technological modernization and innovation, harmonizing standards and technical regulation, stimulating domestic demand and public procurement, improving the investment climate, and fostering human capital development.

Keywords: electrical equipment market, industrial market, processing industry, cable and wire products, industrial product manufacturers.

Постановка проблеми. Ринок електричного устаткування відіграє ключову роль у промисловому та інфраструктурному розвитку національної економіки України, забезпечуючи функціонування важливих для країни галузей – енергетики, промисловості, будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства. Істотне зростання ролі ринку електричного устаткування відбулось на тлі структурних трансформацій економіки, постпандемічних та воєнних викликів, порушення логістичних ланцюгів, критично гострої проблеми у відновленні енергетичної інфраструктури після російських ракетних атак.

Зважаючи на існування певної термінологічної неузгодженості, присутньої в науковій та аналітичній літературі, пов'язаної з паралельним використанням термінів «устаткування», «обладнання», «електротехнічне обладнання», «електрообладнання», відносно об'єкту нашого дослідження, вважаємо за доцільне ґрунтувати свій аналіз на використанні нормативно та науково усталеного поняття «електричне устаткування», зміст якого ґрунтується на визначенні «устаткування – сукупний термін, який включає в себе машини, агрегати, механізми, вузли, а також апарати, колони, установки, технологічні лінії, електротехнічні та теплотехнічні об'єкти, мережі, технологічні та обв'язувальні трубопроводи й інші пристрої, які використовуються при виробництві продукції та виконують ті чи інші технологічні функції [1]. Аналіз категорії «електричне устаткування» розглянемо в основному матеріалі дослідження.

Таким чином, здійснення комплексного аналізу ринку електричного устаткування України є актуальною науково-практичною темою в умовах трансформації національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цілісне комплексне дослідження ринку електричного устаткування України в науковій літературі відсутнє. В окремих наукових публікаціях та аналітичних оглядах оперують поняття «ринок електротехнічного обладнання» та «ринок електрообладнання», що не в повній мірі відповідає об'єкту нашого дослідження. Корисним для дослідження ринку електричного устаткування є дослідження, пов'язані із аналізом промислових ринків, окремих галузевих ринків, стану переробної промисловості тощо. Так, зокрема, Г. Чміль, Н. Кащенко та Р. Остапенко проведено моніторинг розвитку промислового ринку країни в умовах глобалізації, досліджено його склад і структуру, ідентифіковано стейкхолдерів промислового ринку [2]. К. Коваль та В. Ковалем проаналізовано сучасний стан переробної промисловості України як джерела утворення доданої вартості та визначено фактори негативного впливу на його розвиток [3]. Т. Аверіхіною, М. Буряченко та В. Васильєвою розглянуто світовий ринок електричного устаткування, динаміку його зростання у 2020 році [4]. А. Піскун та А. Шаповал визначено основних учасників та конкурентів на ринку кабельної продукції [5]. І. Тараненко, В. Науменко, В. Шевченко, С. Яременко істотної уваги приділяють аналізу українського ринку послуг ремонту електричного устаткування [6], учасники якого здебільшого і є покупцями електричного устаткування.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В сучасних наукових дослідженнях і аналітичних оглядах залишається недостатньо систематизованою інформація щодо стану, структури та тенденцій розвитку ринку електричного устаткування України з урахуванням нових економічних і геополітичних умов, зумовлених війною та критичною ситуацією в енергетиці країни. Ринок електричного устаткування в сучасній науковій літературі не став об'єктом комплексного ринкового аналізу, що істотно ускладнює управління підприємствами галузі та формування ефективної державної політики підтримки галузі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення місця ринку електричного устаткування в структурі товарного ринку, аналіз ключових показників його розвитку, виявлення тенденцій та оцінка перспектив в умовах війни та глобальних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для оцінки впливу чинників соціально-економічних потрясінь проаналізовано динаміку показників обсягу виробленої продукції електричного устаткування та кількості діючих суб'єктів господарювання за КВЕД 27 (виробництво електричного устаткування) у 2013-2024 рр. Для аналізу впливу наслідків широкомасштабного вторгнення використано показники обсягу реалізованої продукції за видами діяльності за КВЕД 27 «Виробництво електричного устаткування» та частки реалізованої промислової продукції за межі країни до загального обсягу реалізації, за видами діяльності у 2021-2024 рр. Для аналізу змін у регіональній структурі галузі електричного устаткування впродовж 2010-х років, обрано роки найбільших змін, зумовлених анексією та війною – 2014-й, 2022-й та 2023-й.

Класифікація ринків в науковій літературі здійснюється за великою кількістю ознак. За класифікаційними ознаками, запропонованими О. Шишкіною ринок електричного устаткування за видом економічної діяльності можна віднести до ринків переробної промисловості і за призначенням готової продукції – до ринку засобів виробництва [7, с. 173].

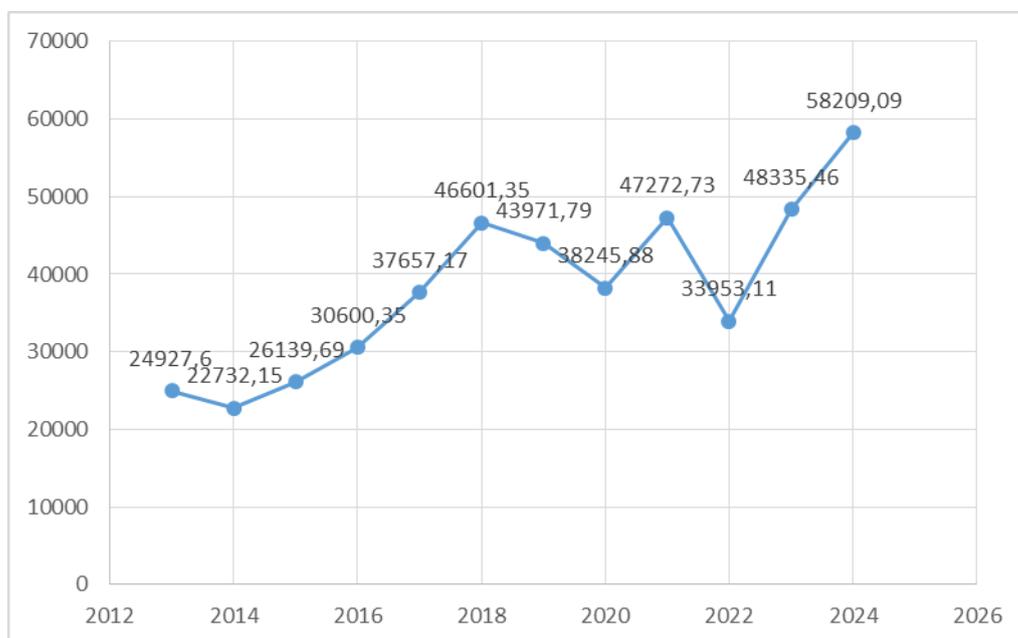
Виробництво електричного устаткування згідно класифікації видів економічної діяльності відноситься до секції С «Переробна промисловість» та містить діяльність щодо виробництва продукції, яка генерує, розподіляє та споживає електричну енергію. Згідно КВЕД до розділу 27 «Виробництво електричного устаткування» включені такі види діяльності: виробництво електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої та контрольної апаратури; виробництво батарей і акумуляторів; виробництво проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв; виробництво електричного освітлювального устаткування; виробництво побутових приладів та виробництво іншого електричного устаткування [8].

Відомо, що переробна промисловість – це сектор вторинної економіки «що базується на проведенні переробки сировини – продуктів сільського господарства або видобувної промисловості – на кінцеву продукцію» [3, с. 79]. Згідно КВЕД для секції С «Переробна промисловість» визначено, що «вироблена

продукція може бути кінцевою в розумінні, що вона придатна для використання чи споживання, або напівфабрикатом у розумінні, що вона є вхідним матеріалом для подальшого виробництва» [9].

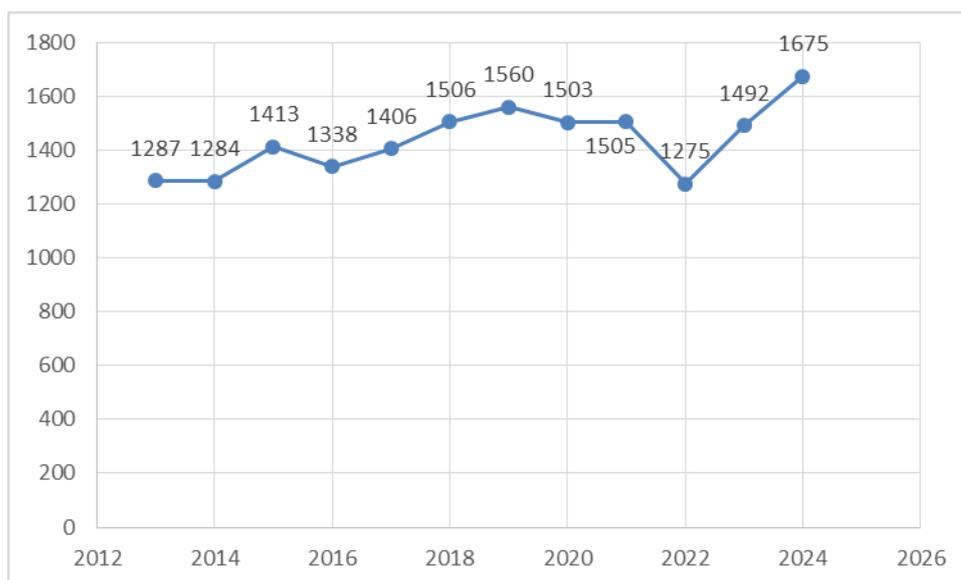
З огляду на це, можемо визначити, що ринок електричного устаткування – це сфера економічних відносин, яка включає виробництво, купівлю-продаж та розподіл продукції, яка генерує, передає, перетворює чи використовує електричну енергію, охоплюючи такі товари як побутові прилади, освітлювальні пристрої, кабельно-провідникову продукцію, генератори, трансформатори тощо. Покупцями на цьому ринку здебільшого є виробники промислової продукції, однак кінцеві споживачі (домогосподарства) та держава також можуть купувати окремі види продукції, що пропонуються ринком.

На рис. 1 і 2 показано довготривалу динаміку ключових параметрів розвитку українського ринку електричного устаткування – обсягу виробленої продукції та кількості діючих підприємств на ринку. Аналіз демонструє, що вплив кон'юнктурних чинників обумовлений впливом соціально-економічних потрясінь таких як війна чи пандемія. Це також обґрунтовують Г. Чміль, Н. Кащена та Р. Остапенко відносно функціонування промислового ринку загалом, стверджуючи про його «нестабільність внаслідок прямого впливу деструктивних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, зокрема російської військової агресії та пандемії COVID-19 й карантинних заходів, спричинених нею» [2, с. 40.].

Рис. 1. Обсяг виробленої продукції електричного устаткування (за КВЕД 27) у 2013-2024 рр. (млн. грн.)*

*Сформовано автором на основі джерела [10]

Рис. 2. Кількість діючих суб'єктів господарювання за КВЕД 27 (виробництво електричного устаткування) у 2013-2024 рр.*

*Сформовано автором на основі джерела [10]

На рис. 1 показано, що у 2014-му році, в рік анексії Криму та початку війни на Сході України, спостерігався спад обсягів виробництва на ринку на рівні 8,8%. З рис. 2 натомість бачимо, що події 2013-2014 рр. практично не позначились на кількості суб'єктів господарювання на ринку, яка впродовж двох років залишалась практично незмінною (1287 та 1284 суб'єкти відповідно). Однак щодо даного показника помітний певний часовий лаг і відтерміноване скорочення кількості суб'єктів через 2 роки. Як бачимо спад кількості суб'єктів помітний аж у 2016-му році, що пов'язано із втратою легітимності функціонування суб'єктів господарювання, які були зареєстровані на тимчасово окупованих територіях.

У 2015-2018 рр. галузь електричного устаткування стабільно зростає, однак її частка в структурі переробної промисловості залишається стабільною [11, с. 376], що говорить про те, що таке зростання пов'язане із загальною динамікою промислового розвитку.

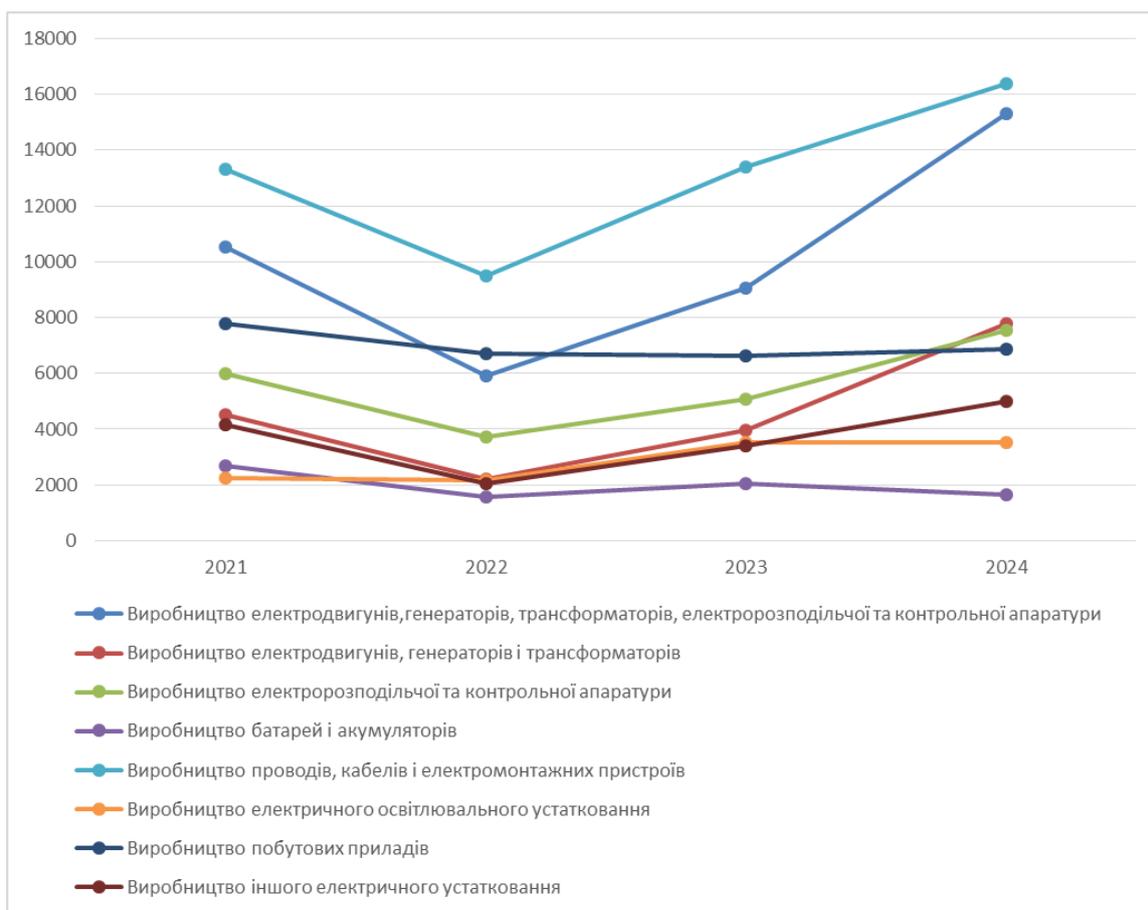
Як показано на рис. 1 більш відчутне скорочення обсягів виробництва електричного устаткування спостерігається у 2019 році внаслідок загальних структурних змін у промисловості та з переходом підприємств у інші види діяльності, а також у період пандемії 2020, коли ділова активність відчутно знизилась та погіршилась кон'юнктура на усіх промислових ринках. На рис. 2 продемонстровано, що вплив пандемії на учасників ринку був відчутнішим та швидшим, ніж події 2014 рр. Так скорочення обсягів виробництва електричного устаткування за 2019-2020 рр. становило 17,9%, а скорочення суб'єктів господарювання за 2020 р. склало лише 3,65%.

Після стрімкого зростання ринку у 2021 р. ринок електричного устаткування зазнав найбільшого спаду за останні 15 років, пов'язаного з

початком широкомасштабного вторгнення росії до України. За 2022 р. спад обсягів виробництва на ринку склав 28,2%. Скорочення чисельності суб'єктів господарювання за 2022 р. склало 16,2%. Найбільшого падіння ринок зазнав у лютому-березні 2022-го року, в квітні-червні відбулась стабілізація ринку і вже з липня 2022 р. ринок електричного устаткування України демонструє стабільне зростання.

Однак, спад обсягів реалізованої продукції на ринку електричного устаткування у 2022 році був неоднорідним за групами товарів (рис. 3).

Рис. 3. Обсяг реалізованої продукції за видами діяльності за КВЕД 27 «Виробництво електричного устаткування» у 2021-2024 рр., (млн. грн.)*

*Сформовано автором на основі джерела [10]

На рис. 3 показано, що найбільш стрімкий спад у зв'язку з широкомасштабним вторгненням у 2022-му році спостерігається за групами «Виробництво електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої та контрольної апаратури» та «Виробництво проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв». Натомість незначні обсяги спаду спостерігаються за групами товарів «Виробництво електричного освітлювального устаткування» та «Виробництво побутових приладів».

Причиною незначного спаду виробництва побутових приладів є висока частка реалізації такої продукції за кордон (табл. 1).

Таблиця 1

Частка реалізованої промислової продукції за межі країни до загального обсягу реалізації, за видами діяльності у 2021-2024 роках, у %*

	Код за КВЕД	2021	2022	2023	2024
Виробництво електричного устаткування	27	35,6	37,5	33,2	31,0
Виробництво електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої та контрольної апаратури	27.1	20,8	16,2	10,5	9,7
Виробництво електродвигунів, генераторів і трансформаторів	27.11	30,2	22,8	9,6	4,0
Виробництво електророзподільчої та контрольної апаратури	27.12	13,6	12,3	11,2	15,6
Виробництво батарей і акумуляторів	27.2	к/с**	36,9	к/с	к/с
Виробництво проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв	27.3	17,8	19,6	16,8	23,9
Виробництво електричного освітлювального устаткування	27.4	к/с	к/с	к/с	к/с
Виробництво побутових приладів	27.5	74,0	69,0	74,9	76,5
Виробництво іншого електричного устаткування	27.9	45,5	к/с	32,3	24,8

*Сформовано автором на основі джерела [10]

**конфіденційна статистика

Також бачимо, що виробництво електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої апаратури та виробництво проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв після стрімкого спаду 2022-го року у 2023-му та 2024-му демонструють швидкі темпи зростання. Це обумовлене руйнуванням енергетичної інфраструктури та необхідністю забезпечення промислового сектору та споживачів індивідуальними джерелами електроенергії, що сприяє значному зростанню попиту на продукцію галузі. Однак, внутрішній попит не вдається задовольняти повністю за рахунок національного виробництва. Так, зокрема, з січня по листопад 2025 року Україна збільшила імпорт електричних генераторних установок та роторних електричних перетворювачів у 3,2 рази порівняно з аналогічним періодом 2024 року (КВЕД 27.11). [12]. Більшість поставок надійшла з країн Європейського Союзу. Лідерами були Румунія –21,3% від загального обсягу імпорту, Чехія –17,9% та Польща – 12,5%. Для порівняння, у 2024 р. найбільшими експортерами генераторної продукції до України були Китай (24,2%), Туреччина (18,5%) та Чехія (15,6%) [12].

У листопаді 2025 р. імпорт генераторів збільшився на 27,2% порівняно з листопадом 2024 р., але був на 38% нижчим за показник жовтня [12].

Збільшення імпорту пов'язане з поточними програмами щодо зміцнення енергетичної стійкості та резервного електропостачання, а також з чинним

звільненням від митних зборів та ПДВ на електрогенератори, запровадженим урядом України влітку 2024 р.

Війна суттєво змінила регіональну структуру реалізованої продукції підприємств за регіонами (табл. 2, рис. 4 (а), б), в)).

Таблиця 2

Обсяг реалізованої продукції за регіонами у 2014-му, 2022-му та 2023-му роках (млн. грн.)*

	2014	2022	2023
Вінницька область	248,91	889,43	932,61
Волинська область	71,32	197,73	281,43
Дніпропетровська область	1584,81	2042,85	2531,79
Донецька область	3113,09	609,5	к/с**
Житомирська область	36,66	к/с	236,09
Закарпатська область	383,4	к/с	2289,22
Запорізька область	5195,31	6354,55	7178,02
Івано-Франківська область	414,66	к/с	6754,98
Київська область	821,63	1235,28	2459,2
Кіровоградська область	544,88	533,93	631,51
Луганська область	к/с	–	–
Львівська область	470,6	1190,3	2061,09
Миколаївська область	110,61	79,72	138,75
Одеська область	1325,4	3136,64	3115,37
Полтавська область	466,28	314,99	716,64
Рівненська область	к/с	562,58	689,49
Сумська область	к/с	к/с	57,2
Тернопільська область	385,92	2224,96	3261,7
Харківська область	3844,52	2762,63	3581,32
Херсонська область	459,4	к/с	194,01
Хмельницька область	1250,32	1526,79	1785,65
Черкаська область	24,51	272,7	292,53
Чернівецька область	5,27	к/с	к/с
Чернігівська область	к/с	к/с	374,84
м. Київ	1393,6	5952,9	9167,59

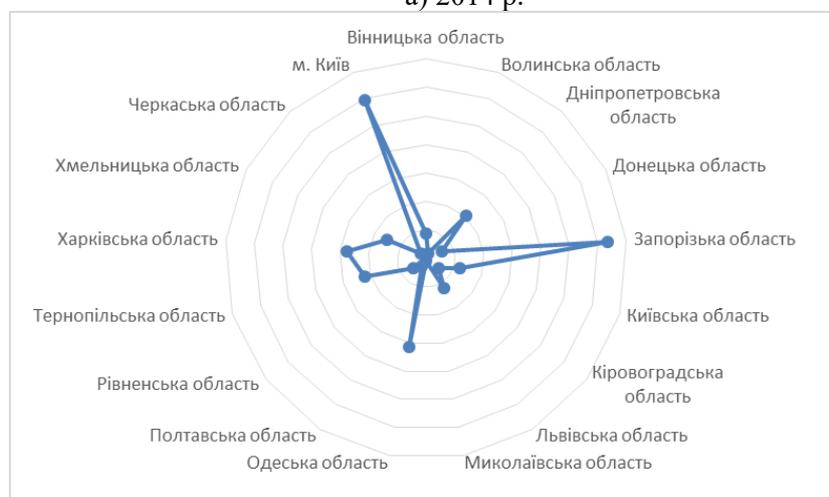
*Сформовано автором на основі джерела [10]

**конфіденційна статистика

В табл. 2 показано, що у 2014-му році лідерами за обсягом реалізованого підприємствами електричного устаткування були Запорізька область (5195,31 млн. грн.), Харківська область (3844,52 млн. грн.) та Донецька область (3113,09 млн. грн.) (рис. 4 а)). У 2022-му лідерські позиції втратили Донецька та Харківська області, Запорізька область (6354,55 млн. грн.) зберегла позиції, також лідерами в галузі стали м. Київ (5952,9 млн. грн.) та Одеська область (3136,64 млн. грн.) (рис. 4 б)). У 2023-му р. абсолютним лідером галузі стало м. Київ (9167,59 млн. грн.), лідерські позиції зберегла Запорізька область (7178,02 млн. грн.), ще одним лідером стала Івано-Франківська область (6754,98 млн. грн.) (рис. 4 в)).

а) 2014 р.

б) 2022 р.

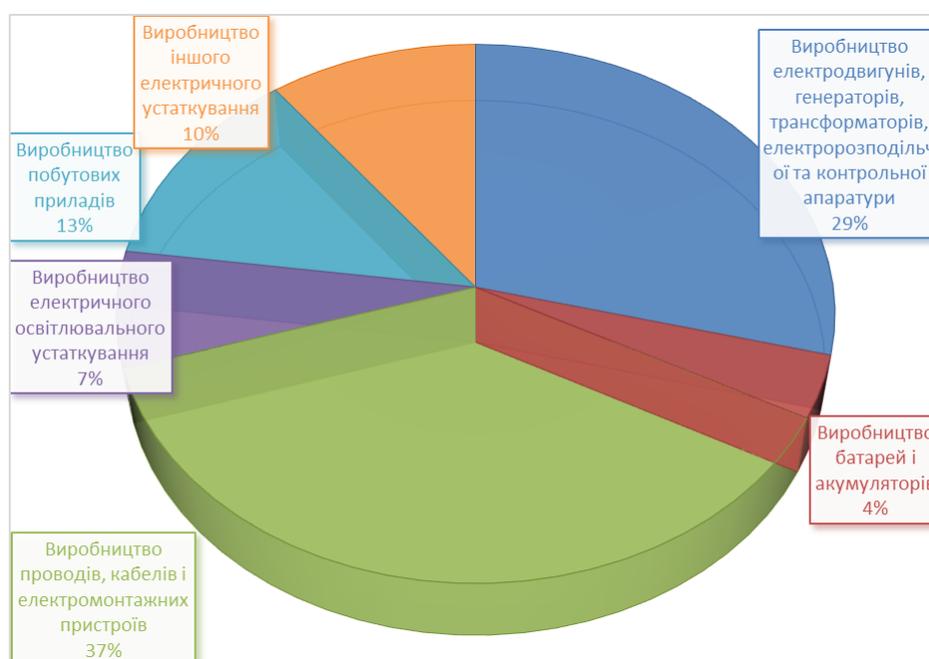
в) 2023 р.

Рис. 4. Регіональний розподіл реалізованої продукції за регіонами у а) 2014-му, б) 2022-му та в) 2023-му роках

*Сформовано автором на основі джерела [10]

У 2025 році галузь електричного устаткування є доволі прибутковою. За результатами перших півроку прибутковими є 81,8% підприємств галузі. Найбільш прибутковими є виробництво електродвигунів, генераторів і трансформаторів (27.11), виробництво проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв (27.3), виробництво інших видів електронних і електричних проводів та кабелів (27.32) та виробництво електромонтажних пристроїв (27.33), де 100% підприємств демонструють прибутки. Найбільше збиткових підприємств у сфері виробництва електричних побутових приладів (60%) (КВЕД 27.51) [10].

В галузевій структурі ринку електричного устаткування найбільшу частку займає виробництво проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв (37%) та виробництво електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої та контрольної апаратури (29%) (рис. 5).

Рис. 5. Галузева структура ринку електричного устаткування України (станом на вересень 2025 року).

*Сформовано автором на основі джерела [10]

Аналіз найбільших компаній на ринку електричного устаткування також вказує на вагомість ринку кабельно-провідникової продукції (3 з 5 компаній топ-5 ринку електричного устаткування – компанії з виробництва проводів та кабелів). Так, за даними YouControl у 2024 р. лідерами за виручкою у галузі електричного устаткування України були компанії ТОВ «Запорізький завод кольорових металів» (виробництво кабельної продукції) (виручка – 4209,998 млн. грн.), ПрАТ «Завод Південкабель» (виробництво проводів та кабелів) (виручка – 3291,946 млн. грн.), ТОВ «Шредер» (виробництво освітлювальної продукції) (виручка – 2460,946 млн. грн.), ПАТ «Одеський кабельний завод

«Одескабель» (виробництво кабельної продукції) (виручка – 2370,055 млн. грн.), ТОВ «Радіонікс» (виробництво радіолокаційних систем та оптико-електронного устаткування) (виручка 2053,564 млн. грн.) [13].

Якщо у 2021-2022 рр. випуск цільової кабельно-провідникової продукції майже повністю забезпечував внутрішній попит на нього, частка імпорту становила лише 7-8% від загального обсягу ринку [14, с. 167] то сьогодні потреби усіх споживачів кабельно-провідникової продукції (КВЕД 27.3) задовольняються не тільки продукцією вітчизняного виробництва, а й імпортованою продукцією з США, Німеччини, Китаю, Туреччини. Однак, 70% ринку належить вітчизняним виробникам [5, с. 79]. «У результаті 2022 року обсяг виробництва кабельної продукції в Україні зменшився майже на третину порівняно з попереднім роком. Однією з головних проблем галузі став дефіцит кваліфікованої робочої сили, який поглибився на 7,5% у 2022 році» [15, с. 177].

Як зазначають Т. Аверіхіна, М. Буряченко та В. Васильєва «для того щоб бути активним гравцем на кабельному ринку, недостатньо виробляти одні традиційні продукти, необхідно реалізувати та розвивати унікальні технології вирішувати існуючі проблеми в теперішній енергетиці» [4, с. 6]. З цим завданням вітчизняні виробники кабельної продукції успішно справляються, про що свідчить зростання обсягів реалізації української кабельно-провідникової продукції за межі країни з 2245,9 млн. грн. у 2023 р. до 3916,7 млн. грн. у 2024 р. та до 5161,9 млн. грн. за 9 міс. 2025 р. [10].

Висновки та перспективи подальших досліджень. На основі проведеного аналізу, можемо визначити ключові сучасні тенденції розвитку ринку електричного устаткування України: чутливість ринку до соціально-економічних потрясінь та швидка адаптація до нових реалій; стрімке зростання виробництва електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої та контрольної апаратури та кабельно-провідникової продукції, що обумовлене необхідністю забезпечення індивідуальних джерел живлення та ремонту електричних мереж; поступове переміщення центрів виробництва із Південно-Східних регіонів до м. Києва та в Західні регіони України, що обумовлено високим попитом на продукцію у столиці та більш безпечними та стабільними умовами на Заході країни. Таке переміщення відбувається переважно за рахунок малих та середніх підприємств, великі виробництва, на кшталт ТОВ «ЗЗКМ», ПАТ «Одескабель», релокації піддаються складно; імпортоорієнтованість виробництва побутових приладів, що обумовлює відносну стабільність у виробництві цієї продукції; суттєві диспропорції серед різних складових ринку електричного устаткування.

Таким чином, можемо стверджувати про те, що на розвиток ринку електричного устаткування України впливають війна, структурні виклики і зовнішні збурення, що поєднуються із зростанням попиту та глибокими виробничими і технологічними диспропорціями. Подолання таких дисбалансів потребує розробки цілеспрямованої державної та інституційної промислової політики, стимулювання інновацій та протекціонізму вітчизняних виробників.

Вважаємо, що шляхами вирішення проблем розвитку ринку електричного устаткування України можуть бути:

1. Стимулювання розвитку вітчизняного виробництва шляхом формування цільових програм підтримки підприємств галузі шляхом пільгового оподаткування, пільгового кредитування, регіональної підтримки.

2. Зменшення імпортозалежності та диверсифікація постачань шляхом розвитку кооперації із західними виробниками, створення спільних підприємств, трансферу технологій тощо.

3. Технологічна модернізація та інноваційний розвиток шляхом впровадження «розумних» технологій, державної підтримки НДДКР.

4. Гармонізація стандартів і технічного регулювання шляхом адаптації вітчизняної продукції до європейських норм через спрощення процедур сертифікації, посилення контролю якості імпортного устаткування тощо.

5. Стимулювання внутрішнього попиту та державних закупівель шляхом пріоритетного використання вітчизняного електричного устаткування в державних та місцевих проєктах, проєктах з відновлення енергетичної інфраструктури.

6. Покращення інвестиційного клімату шляхом зниження регуляторних бар'єрів, усунення бюрократичних та корупційних загроз, розвитку територій пріоритетного розвитку, промислових парків, вільних економічних зон.

7. Розвиток людського капіталу шляхом посилення реальної співпраці із закладами вищої, фахової передвищої та професійної освіти, сприяння розвитку дуальної освіти та корпоративного навчання, оновлення матеріальної бази закладів освіти з урахуванням сучасних технологій.

Вважаємо, що реалізація комплексного підходу до розв'язання проблем ринку електричного устаткування України зменшить структурні диспропорції, зможе забезпечити підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників та стійкий розвиток галузі в умовах післявоєнного відновлення національної економіки. До перспектив подальших досліджень ринку електричного устаткування варто віднести дослідження впливу повоєнної відбудови та «зеленої» трансформації на розвиток та конкурентоспроможність українських підприємств галузі; оцінка викликів та переваг євроінтеграції та гармонізація стандартів з законодавством ЄС; аналіз рівня монополізації та концентрації окремих сегментів ринку, ролі великих підприємств в розвитку галузі та можливих бар'єрів для входу.

Подяка. Дослідження виконано у межах НДР 0126U000982 «Філософія сучасного маркетингу в умовах глобальних змін»

Фінансування. Автор не отримував фінансування для цього дослідження.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що не має конфлікту інтересів.

Декларація використання ШІ. Автор не використовував інструменти штучного інтелекту під час підготовки рукопису.

Список використаних джерел

1. Котлярова В.Г. Сучасний підхід до організації підтримки працездатності устаткування на промисловому підприємстві. *Ефективна економіка*. 2020. №4. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.80
2. Чміль Г.Л., Кашена Н.Б., Остапенко Р.М. Моніторинг розвитку промислових ринку України: стан та перспективи в умовах глобалізації. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2023. Випуск 3(70). С. 37-45. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/70-6>.
3. Коваль К.П., Коваль В.П. Переробна промисловість: виклики та можливості щодо сталого повоєнного відновлення економіки України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. №4 (44). С. 78-85. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-4\(44\)-78-85](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-4(44)-78-85).
4. Аверіхіна Т.В., Буряченко М.В., Васильєва В.О. Сучасні тенденції світового ринку електрообладнання. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. №6/1. С. 5-9. DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2021.6\(1\).1](https://doi.org/10.37634/efp.2021.6(1).1).
5. Піскун А.В., Шаповал А.О. Аналіз конкурентоспроможності ПАТ «Одесакабель». *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. № 11-12(312-313). С. 76-83. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2023-11-12-312-313-76-83>.
6. Тараненко І.В., Науменко В.С., Шевченко В.М., Яременко С.С. Аналіз конкурентної ситуації на ринку для формування стратегічного вектора розвитку підприємства. *Academy Review*. 2025. №1 (62). С. 211-226. DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-2137-2025-1-62-15>.
7. Шишкіна О. Класифікація промислових підприємств у контексті управління фінансовими ризиками. *Галицький економічний вісник*. 2020. №2(63). С. 164-175. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.02.
8. КВЕД-2010: Розділ 27. URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/27/KVED10_27.html (дата звернення: 02.02.2026).
9. КВЕД-2010: Секція С. URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/SECT/KVED10_C.html (дата звернення: 02.02.2026).
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 04.02.2026).
11. Міняйленко І.В., Іваницька С.Б. Перспективи розвитку виробництва електричного інструменту в Україні. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. 2020. Вип. 15. С. 374-381.
12. Ukraine triples electric generator imports in 11 months, mostly from EU. *The Odessa Journal*. 2025. URL: <https://odessa-journal.com/ukraine-triples-electric-generator-imports-in-11-months-mostly-from-eu/> (дата звернення: 04.02.2026).
13. Виробництво електроніки України. YC MARKET. URL: <https://catalog.youcontrol.market/vyrobnytstvo-elektroniky> (дата звернення 04.02.2026).
14. Іванченко Г.В., Семенюк І.Ю., Віртов Б.І. Перспективи виходу українських виробників на ринок кабельно-провідникової продукції ЄС. *Економічний простір*. 2024. №194. С. 164-169. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.194.164-169>.
15. Мушеник К.П., Голюк В.Я. Сучасний стан та динаміка європейського ринку кабельної продукції. Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи». Київ, 24 квітня 2025 р. С. 177-178.

References

1. Kotliarova, V.H. (2020). A modern approach to the organization of supporting the efficiency of equipment at the industrial enterprise. *Efficient economy*, (4). 10.32702/2307-2105-2020.4.80 [in Ukrainian].
2. Chmil, H.L., Kashchena, N.B., & Ostapenko, R.M. (2023). Monitoring the development of industrial markets of Ukraine: state and prospects in globalization. *Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Economic Sciences*, 3(70), 37-45. <https://doi.org/10.32689/2523-4536/70-6> [in Ukrainian].
3. Koval, K., & Koval, V. (2025). Manufacturing industry: challenges and opportunities for sustainable post-war economy recovery in Ukraine. *Problems and Prospects of Economics and Management*, (4 (44)), 78–85. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-4\(44\)-78-85](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-4(44)-78-85) [in Ukrainian].
4. Averikhina, T.V., Buriachenko, M.V., & Vasylieva, V.O. (2021). Modern trends of the world market of electrical equipment. *Economics. Finance. Law*, 6/1, 5-9. [https://doi.org/10.37634/efp.2021.6\(1\).1](https://doi.org/10.37634/efp.2021.6(1).1) [in Ukrainian].
5. Piskun, A.V., & Shapoval, A.O. (2023). Analysis of the competitiveness of ODESKABEL PJSC. *Scientific Bulletin of the Odessa National Economic University*, 11-12(312-313), 76-83. <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2023-11-12-312-313-76-83> [in Ukrainian].
6. Taranenko, I.V., Naumenko, V.S., Shevchenko, V.M., & Yaremenko, S.S. (2025). Analysis of the competitive market situation for shaping the strategic development vector of the enterprise. *Academy Review*, 1 (62), 211-226. <https://doi.org/10.32342/3041-2137-2025-1-62-15> [in Ukrainian].
7. Shyshkina, O. (2020). Classification of industrial enterprises in the context of financial risk management. *Galician Economic Bulletin*, 2(63), 164-175. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.02 [in Ukrainian].
8. KVED-2010. (n.d.). Chapter 27. https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/27/KVED10_27.html [in Ukrainian].
9. 8. KVED-2010. (n.d.). Section C. https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/SECT/KVED10_C.html [in Ukrainian].
10. Official website of the State Statistics Service of Ukraine. (n.d.). <https://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
11. Miniailenko, I.V., & Ivanytska, S.B. (2020). Prospects for the development of electric instrument production in Ukraine. *Bulletin of the Ivan Ohienko Kamianets-Podilskyi National University. Economic Sciences*, (15), 374-381 [in Ukrainian].
12. Ukraine triples electric generator imports in 11 months, mostly from EU. The Odessa Journal. 2025. Retrieved from: <https://odessa-journal.com/ukraine-triples-electric-generator-imports-in-11-months-mostly-from-eu>
13. YC MARKET. (n.d.). Electronics manufacturing in Ukraine. <https://catalog.youcontrol.market/vyrobnytstvo-elektroniky> [in Ukrainian].
14. Ivanchenko, H.V., Semeniuk, I.Yu., & Virtov, B.I. (2024). Prospects for ukrainian producers to enter the eu market of cable and wire products. *Economic space*, (194), 164-169. <https://doi.org/10.30838/EP.194.164-169> [in Ukrainian].
15. Mushenyk, K.P., & Holiuk, V.Ya. (2025). Current state and dynamics of the European cable products market. *Collection of theses and reports of the VI International Scientific and Practical Conference "Business, Innovation, Management: Problems and Prospects"*, 177-178 [in Ukrainian].

Отримано:	05.02.2026	Beérkezett:	2026.02.05	Received:	05.02.2026
Прийнято до друку:	19.02.2026	Elfogadva:	2026.02.19	Accepted:	19.02.2026
Опубліковано:	31.03.2026	Megjelent:	2026.03.31	Published:	31.03.2026